

Tableau / Tabel 1.	Question 1er : Quelle procédure est mise en place au sein de votre CPAS pour recouvrir les créances en souffrance ?
CPAS OCMW	Vraag 1 : Welke procedure er bestaat binnen uw OCMW om schulden terug te vorderen?
Berchem-Sainte-Agathe Sint-Agatha-Berchem	De dienst van de Ontvanger volgt de contentieux strikt op/herinneringen worden systematisch verzonden (maximaal 2 en dan wordt het dossier naar de deurwaarder verzonden).
Evere	<p>De beslissing tot terugvordering van ten onrechte ontvangen hulp wordt door het Bijzonder Comité van de Sociale Dienst genomen en dit op basis van een sociaal verslag van de eerstelijns sociaal assistent.</p> <p>Indien de betrokkene nog steun geniet van het OCMW wordt in bovenstaande beslissing vermeld of de schuld via een afbetalingsplan of in één keer vereffend wordt. Mits akkoord van de betrokkene en ondertekening van een schuldbekentenis, kan er overgegaan worden tot een inhouding op het leefloon of gelijkgesteld leefloon. Het afbetalingsplan houdt rekening met de financiële toestand van de betrokkene; vaak gaat het om inhoudingen tussen de 25€ en 50€.</p> <p>Indien de betrokkene geen steun van het OCMW meer geniet, wordt het dossier overgedragen naar de Cel Recuperatie van het Departement Ontvangerij.</p> <p>In Evere telt deze cel 2 sociaal assistenten die de verdere opvolging van de invorderingsdossiers verzekeren onder de verantwoordelijkheid van de ontvanger. Ze zijn belast met de terugvordering van ten onrechte betaalde sociale hulp, maar ook de opvolging van de betaling naar aanleiding van de facturatie van diensten, nl. rusthuisfacturen, prestaties gezins- en huishoudhulp, art. 60.</p> <p>De terugvordering van de sociale hulp gebeurt op de volgende wijze :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Per gewone brief : de betrokkene wordt gevraagd om contact op te nemen met de Cel Recuperatie. De bedoeling is een afbetalingsplan overeen te komen dat haalbaar is voor de betrokkene. - Indien er geen reactie komt binnen de maand, wordt er een herinneringsbrief gestuurd. - Er wordt ook telefonisch contact opgenomen. - Er is minstens één aangetekende herinneringsbrief in het dossier.
Forest Vorst	<p>1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Na het verstrijken van het geopende vastgestelde recht stelt <u>de ontvanger</u> een <u>eerste herinnering</u> via de gewone post op voor de schuldvorderingen van meer dan € 3;</i> - <i><u>De ontvanger</u> stelt binnen twee maanden een <u>tweede herinnering</u> via de gewone post op voor schuldvorderingen van € 30 euro en meer;</i> - <i><u>De ontvanger</u> stelt een <u>ingebrekestelling</u> op via een aangetekende zending als het gaat om een open schuldvordering van € 100 of meer;</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdens de procedure controleert de ontvanger systematisch de dossiers in het rijksregister en bevoorrecht hij/zij telefonisch contact met de schuldenaars. - Als de herinneringen en de ingebrekestelling geen resultaat opleveren, bezorgt de ontvanger de geschillendossiers aan de gerechtsdeurwaarder; - De <u>gerechtsdeurwaarder</u> stuurt de schuldenaars met een schuld van € 100 of meer een <u>aanmaning</u> via de gewone post en via aangetekende post; - Als de verzending van de aanmaning geen resultaat oplevert, en het bedrag van de schuldvordering € 500 of meer bedraagt, bezorgt de ontvanger het dossier aan de raad voor maatschappelijk welzijn om het <u>via gerechtelijke weg voort te zetten</u>;
	<p>2. Voor de bedragen hieronder zal de ontvanger beslissen de vordering <u>oninvorderbaar te verklaren</u> en dit <u>ter ratificering</u> voorleggen aan de raad voor maatschappelijk welzijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De openstaande schuldvorderingen van minder dan € 500 als de <u>kostprijs van de invordering het verhoopte resultaat overschrijdt</u>; - De openstaande schuldvorderingen jegens personen die onvindbaar zijn op het nationale grondgebied en <u>die al drie jaar ambtshalve geschrapt zijn uit het gemeenteregister voor schuldvorderingen van minder dan € 500</u>; - De openstaande schuldvorderingen van meer dan € 500 vermeerderd met de gerechtskosten wanneer bij de <u>uitvoering van het vonnis de schuldenaar (volgens het attest van de gerechtsdeurwaarder) volledig insolvelabel blijkt</u>; - Alle schuldvorderingen die openstaan jegens overleden schuldenaars die <u>geen nalatenschap of schulden nalaten en geen erfgenamen hebben</u>; - Alle schuldvorderingen die openstaan naar aanleiding van een <u>materiële fout van het OCMW (dubbele facturering, tarifieringsfout, procedurefout)</u>; - Alle openstaande schuldvorderingen vernietigd door een vonnis; - Alle schuldvorderingen vernietigd door het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst;
	<p>3. In de volgende gevallen zal de ontvanger de raad voor maatschappelijk welzijn voorstellen de vordering <u>oninvorderbaar te verklaren</u>, op basis <u>van een gemotiveerd verslag</u>:</p> <p>De openstaande schuldvorderingen van meer dan € 500, als een invordering onmogelijk blijkt wegens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de financiële en sociale situatie van de schuldenaar; - een proces-verbaal van onvermogen, opgesteld door een gerechtsdeurwaarder; - de kostprijs van de invordering overschrijdt het verhoopte resultaat.

Ganshoren	<p>1. procedure ingevoerd om liggende schuldvorderingen in te vorderen bij mensen die sociale bijstand krijgen.</p> <p>Er moet nagegaan worden over welke schuldvordering het gaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - als het een factuur voor een ziekenhuisopname betreft en ons centrum (na een sociaal onderzoek) meent dat de persoon die kan terugbetalen, dan stelt de maatschappelijk assistent een invordering voor aan het vast bureau. In de kennisgeving van de beslissing staan alle wettelijke vermeldingen (bijvoorbeeld de mogelijkheid voor de betrokkene om beroep aan te tekenen voor de arbeidsrechtbank). Na de beslissing, de schriftelijk incasso om te proberen in te vorderen Als de persoon niet reageert: nieuwe beslissing om het dossier over te dragen aan de deurwaarder (enkel een brief, die het OCMW slechts +/- 27 euro kost) Als de persoon niet reageert: over het algemeen blijft het daarbij, en de ontvangst wordt oninvorderbaar gesteld als er een stuk aangemaakt is. - Als het gaat om een voorschot (bv. huurwaarborg), idem qua procedure - Als het gaat om het verzwijgen van middelen of over een persoon die achterstallige bedragen van een sociale uitkering krijgt (en waarvoor de kas niets heeft afgehouden ten voordele van ons centrum terwijl de kas op de hoogte was gebracht). Als die persoon niet terugbetaalt, zou dit (als het bedrag de moeite loont) kunnen gaan tot de overdracht van het dossier aan een advocaat <p>Nochtans wordt er zeer weinig gerecupereerd, zelfs als er een vonnis wordt uitgesproken: de personen in kwestie maken zichzelf vaak insolvelabel of stellen belachelijke bedragen voor en de deurwaarder vindt de personen niet (bijvoorbeeld ambtshalve geschrapt) of stelt een proces-verbaal van onvermogen op.</p>
Molenbeek-Saint-Jean Sint-Jans-Molenbeek	<p>Het OCMW past de procedure en de vormvoorwaarden toe zoals vastgesteld bij de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie, alsook het handvest van de sociaal verzekerde. Voor de invordering van de niet-verschuldigde bedragen stuurt de dienst Geschillen een eerste brief naar de gebruiker waarin de feiten vermeld worden en de gebruiker gewezen wordt op zijn recht gehoord te worden bij de presentatie van zijn dossier aan het bijzondere comité. Daarnaast voeren de maatschappelijk assistenten van deze dienst een sociaal onderzoek om onder meer de materiële elementen in te zamelen die onontbeerlijk zijn voor de berekening van de terugvordering. De behoorlijk gemotiveerde beslissing (wet</p>

	<p>formele motivering, art. 13 van het handvest, art. 65bis, tweede lid organieke wet en art. 21, § 2 wet recht op maatschappelijke integratie), die alle verplichte vermeldingen bevat (art. 21, § 3 en 25 wet recht op maatschappelijke integratie; art. 14 en 15 van "het handvest"; art. 62bis organieke wet), wordt betekend binnen acht dagen na de beslissing. Als een reactie van de betrokkene uitblijft, worden er met regelmatige tussenpozen drie herinneringen verstuurd (de laatste in de vorm van een ingebrekestelling). Als er op deze herinneringen ook geen reactie komt, wordt de globale situatie van de betrokkene geanalyseerd om het verdere verloop van de procedure te bepalen (vrijwillige afstand, beslag op basis van artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek, arbeidsrechtbank, beslag via gerechtsdeurwaarder).</p>
<p>Saint-Giles Sint-Gillis</p>	<p>De schulden die het OCMW heeft ten overstaan van de begunstigden verjaren na vijf jaar (Artikel 102 van de organieke wet en 2277 van het burgerlijk wetboek).</p> <p>1. Door de invorderingsdienst - Minnelijke invordering</p> <p>Wat de minnelijke invordering betreft, zijn er twee invorderingsgevallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toegekende steun met een terugbetalingsplan (1° hieronder), zoals steun voor gas-elektriciteit, huurtoelagen, medische kosten, waterfacturen, enz., • Onterecht toegekende bedragen (2° hieronder), zoals een leefloon of het equivalent daarvan zonder dat de begunstigde daar recht op had. <p><u>1°) De steun toegekend met een terugbetalingsplan</u></p> <p>Twee mogelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ofwel wordt de persoon door het OCMW gesteund in de vorm van een leefloon, en dan houdt het OCMW de maandelijkse afbetalingen af van de steun toegekend aan de gebruiker. • Ofwel wordt de persoon niet of niet langer gesteund door het OCMW:<ul style="list-style-type: none"> ○ Ofwel betaalt de persoon de maandelijkse afbetalingen uit eigen beweging terug. We verduidelijken hierbij dat de aanvrager van de terug te betalen steun in principe een overdracht van schuldvordering heeft ondertekend op het moment dat de steun werd toegekend. ○ Ofwel betaalt de gebruiker niet uit eigen beweging terug. In dat geval volgen de diensten van de ontvanger de volgende procedure: <p>Deze procedure vangt aan met de verzending van betalingsherinneringen en kan afgesloten worden met een opgave of een overdracht van het dossier aan de juridische dienst.</p> <p>De fasen van deze minnelijke invordering hangen af van het terug te vorderen bedrag en van hoe oud de schuldvordering is. Artikel 100bis, § 2, tweede lid van de organieke wet bepaalt immers, ter herinnering, het volgende: "<i>Het openbaar centrum</i></p>

moet niet optreden wanneer de kosten of inspanningen hieraan verbonden niet opwegen tegen het verwachte resultaat."

- **herinnering 1** op de vervalddag + 20 dagen
- **herinnering 2** op de vervalddag + 40 dagen Als die tweede herinnering niets oplevert:
  - o Van 0 tot 9 euro: opgave, behalve bij familiehelp/huishoudhulp
  - o Van 10 tot 99 euro: Als er nog altijd geen reactie komt: opgave.
  - o Meer dan 100 euro: Als de schuldenaar middelen heeft: de overdracht van schuldvordering wordt aan zijn werkgever bezorgd of aan de werkloosheidskas waarvan hij afhangt.
  - o Als de persoon geschrapt is of een collectieve schuldregeling heeft, of in de gevangenis zit: herziening van zijn situatie na een jaar.
- Voor bedragen hoger dan 100 euro en zonder reactie op onze herinneringen: verzending van het dossier naar een deurwaarder:
  - o Schuldvorderingen van 100 tot 299 euro: ingebrekestelling + telefonische aanmaning. Geen reactie na drie maanden => afsluiting van het dossier bij de deurwaarder + opgave - art. 100 bis.
  - o Schuldvorderingen van meer dan 300 euro: Eerste ingebrekestelling + aanmaning; Tweede ingebrekestelling + aanmaning.
  - o Als er nog altijd geen reactie komt:
    - Drie maanden na de laatste tussenkomst van de deurwaarder: afsluiting van het dossier bij de deurwaarder en de invorderingsdienst van het OCMW heronderzoekt de situatie.
    - Als er geen nieuwe elementen zijn:
      - Van 300 tot 499 euro: opgave - art. 100 bis
      - Van 500 tot 999 euro: herziening na een jaar
      - Meer dan 1.000 euro: analyse en eventuele beslissing van het bijzondere comité voor de sociale dienst om gerechtelijk te vervolgen. Altijd te analyseren op basis van het verhoopte resultaat (Artikel 100 bis).
      - In dit geval wordt het dossier overgeheveld naar de juridische dienst.

2°) Onterecht toegekende bedragen: leefloon of equivalent

Onterecht toegekende bedragen vloeien voort uit een foutieve middelenaangifte, of de retroactieve opening van een recht op uitkeringen, zonder dat het OCMW over de nodige gegevens beschikte om zijn recht op subrogatie te doen gelden bij de werkloosheidskas.

Het is in een dergelijke situatie moeilijk om een overdracht van schuldvordering te verkrijgen, en de invorderingsprocedure is dan als volgt:

- Ofwel vraagt de persoon om een terugbetalingsplan en houdt hij zich eraan
  - Ofwel houdt de persoon zich niet aan het terugbetalingsplan:
De volledige minnelijke procedure beschreven in punt 1 wordt dan gevolgd, wat kan gaan tot gerechtelijke vervolging
  - Ofwel geniet de persoon andere uitkeringen: in dit geval vragen we bij de betrokken werkloosheidskas de toepassing van art. 1410 § 4 van het Gerechtelijk Wetboek. In dit geval voert deze kas uit wat het Hof van Cassatie "wettelijke compensatie" heeft genoemd (en dus geen "beslag", wat beperkender is en andere regels volgt).
2. Als de invorderingsdienst de geplande stappen heeft ondernomen en zijn pogingen geen reactie opleveren, wordt het dossier bezorgd aan de juridische dienst-Gerechtelijke invordering

De juridische dienst stelt een advocaat aan om de uitvoerbaarheid te verkrijgen via een vonnis. Dit zijn de fasen:

- De advocaat richt een **ingebrekestelling** aan de schuldenaar en brengt hem op de hoogte dat het OCMW gerechtelijke stappen wil ondernemen om een vonnis te verkrijgen om in voorkomend geval over te gaan tot een gedwongen tenuitvoerlegging. Deze brief herinnert eraan dat de begunstigde een betalingsplan kan voorstellen.
- Het geding wordt bij **verzoekschrift** ingesteld voor de arbeidsrechtbank.
- Het vonnis wordt **betekend** aan de partijen door de rechtbank. Deze betekening doet de beroepstermijn ingaan (Art. 1051 Gerechtelijk Wetboek).
- De advocaat van het OCMW richt ook (tegelijk met de betekening) een **eerste brief** aan de schuldenaar, waarin die op de hoogte wordt gebracht van het verkrijgen van het vonnis en de wil om de uitvoering voort te zetten.
- Als een reactie uitblijft, wordt er een **tweede brief** verstuurd om de schuldenaar te waarschuwen dat de beroepstermijn verlopen is en dat het OCMW de gedwongen tenuitvoerlegging wil voortzetten, wat kosten ten laste van de schuldenaar met zich mee zal brengen (betekening + gedwongen tenuitvoerlegging). Deze twee brieven melden aan de schuldenaar dat hij de bevoegde dienst van het OCMW kan contacteren om een aanzuiveringsplan voor te stellen.
- Blijft een reactie uit, dan gaat het OCMW over tot de **betekening** van het vonnis, een noodzakelijke handeling die

	voorafgaat aan gedwongen tenuitvoerleggingsmaatregelen.
Woluwé-Saint-Lambert Sint-Lambrechts-Woluwe	<p>-rappelprocedure (2 rappels per normale post – ingebrekestelling per aangetekende zending) met rechtsvervolgving voor de vorderingen boven 500€</p> <p>-voor sommige vorderingen (rusthuisfactuur, thuisbezorgde maaltijden, dag verzorgingscentrum, ...) gebonden aan dienstverlening waarbij een regelmatig individueel contact plaatsvindt tussen de dienst en de cliënt, wordt vóór –of tussen- de rappelbrieven ook een persoonlijke informele herinnering gegeven via de sociale assistenten verbonden met de dienst in kwestie. Deze ‘zachte’ procedure wordt niet gehanteerd bij vorderingen inzake sociale bijstand en zeker niet in gevallen van fraude.</p>
Saint-Josse-Ten-Noode Sint-Joost-Ten-Node	<p>De betalingen van onterecht toegekende bedragen worden aan de dienst van de ontvanger gemeld ofwel door de maatschappelijk assistent (via zijn verslag), ofwel via het ministerie (via het waarschuwingssysteem).</p> <p>De dienst van de ontvanger heeft de opdracht de nodige verantwoordingsstukken te verzamelen en de betrokkenen individueel op te roepen om hen uit te leggen waarom het bedrag onterecht is toegekend, hen in te lichten over hun recht gehoord te worden door het bijzondere comité en de nadere regels voor de terugbetaling te bespreken.</p> <p>Vervolgens dient de dienst van de ontvanger bij het bijzondere comité een verslag in met het oog op een terugvorderingsbeslissing, die via een aangetekende zending naar de betrokkene wordt gestuurd.</p> <p>Als de betrokkene niet betaalt of meewerkt, worden er twee herinneringen en een ingebrekestelling verstuurd.</p> <p>Als een reactie uitblijft, wordt er bij de raad voor maatschappelijk welzijn een aanvraag ingediend om in rechte op te treden (op zijn minst voor de schuldvorderingen van meer dan € 375, aangezien de andere zullen worden opgegeven wegens artikel 100, § 2 van de organieke wet).</p> <p>Het dossier wordt vervolgens toevertrouwd aan een advocaat gespecialiseerd in de invordering van schuldvorderingen.</p>

	<p>Als er nog altijd geen reactie komt van de betrokkene, krijgt de advocaat de opdracht een gerechtelijke beslissing te verkrijgen. Vonnissen worden automatisch betekend, zodat ze tien jaar geldig blijven. De procedurekosten vallen ten laste van de betrokkene.</p> <p>De volgende fase bestaat erin de gedwongen tenuitvoerlegging van het vonnis via een deurwaarder aan te vragen. Als de deurwaarder komt tot een vaststelling van insolventie, richt de dienst van de ontvanger een opgaveverslag aan het bijzondere comité.</p> <p>Dit systeem laat toe de liggende schuldvorderingen te beperken, hoewel het terugvorderingscijfer vrij laag blijft, rond 45-50%.</p>
<p>Watermael-Boitsfort Watermaal-Bosvoorde</p>	<p>Wettelijke procedure onder de verantwoordelijkheid van de ontvanger, die de terugvordering van de vastgestelde rechten voortzet.</p>

<p>Tableau / Tabel 2.</p>	<p>Question 2 : Faites-vous appel pour ce faire à un prestataire externe (huissier de justice, société de recouvrement, avocats, autres,...) ?</p>
	<p>Vraag 2 : Doet u hierbij een beroep doet op externen (gerechtsdeurwaarder, incassobureau, advocaten, andere)?</p>
<p>CPAS OCMW</p>	
<p>Berchem-Sainte-Agathe Sint-Agatha-Berchem</p>	<p>Het OCMW van SAB doet beroep op een deurwaarder om de openstaande schulden terug te vorderen.</p>
<p>Evere</p>	<p>Het BCSD heeft de volgende richtlijnen aangenomen :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Terugvordering door de Cel Recuperatie 2) Indien geen resultaat :

	<p>- Voor de schulden van minder dan 500€ : beslissing BCSD tot onwaarde of oninvorderbaarheid</p> <p>- Voor de schulden met een hoger bedrag : zie antwoord vraag 2</p> <p>Voor de bepaling van het bedrag van de schulden, worden alle openstaande schuldvorderingen van de betrokkene in aanmerking genomen. B.v. terugbetaalbaar voorschot voor de aankoop van meubelen voor 100€ en te veel ontvangen leefloon voor 600€. De totale schuld is 700€. In dit geval wordt de gerechtsdeurwaarder ingeschakeld indien de terugvordering door het OCMW niets oplevert.</p> <p>Indien de terugvordering door de Cel Recuperatie geen resultaat oplevert, wordt op basis van een beslissing van het BCSD, het dossier doorverwezen naar een door het OCMW aangestelde gerechtsdeurwaarder of advocaat :</p> <p>- Gerechtsdeurwaarder : voor de schulden tussen 500€ en 999,99€. Het betreft de minnelijke invordering.</p> <p>- Advocaat : voor schulden vanaf 1.000€ Het betreft de invordering via gerechtelijke weg.</p>
Forest Vorst	<p>Zoals vermeld in de procedure voor de terugvordering van schuldvorderingen werkt het OCMW samen met een gerechtsdeurwaarder en een advocaat. De voormalige ontvanger van het OCMW werkte samen met een invorderingsbureau, maar deze mogelijkheid is niet overgenomen in de nieuwe invorderingsprocedure.</p>
Ganshoren	<p>Zie punt 1 vraag 1: naargelang de omstandigheden: deurwaarder of advocaat.</p>
Molenbeek-Saint-Jean Sint-Jans-Molenbeek	<p>Voor de dossiers die gaan om een aanzienlijk bedrag en een inkomen waar beslag op kan worden gelegd, stelt het OCMW beroep in voor de arbeidsrechtbank om uitvoerbaarheid te verkrijgen; werknemers van het OCMW met een volmacht staan in voor de gerechtelijke procedure. Zodra het gunstige vonnis is uitgesproken, bezorgt het OCMW het dossier aan een gerechtsdeurwaarder om de gepaste uitvoeringsmaatregelen te nemen.</p> <p>De terugvordering van de materiële steun bij de erfgenamen (art. 100 organieke wet) wordt toevertrouwd aan een advocaat met het oog op de aanwijzing van een curator voor de vacante nalatenschap.</p>
Saint-Giles Sint-Gillis	<p>Het OCMW schakelt een deurwaarder en advocaten in.</p>
Woluwe-Saint-Lambert Sint-Lambrechts-Woluwe	<p>Dossiers voor de Arbeidsrechtbank of het Vrederecht worden door onze eigen juristen bepleit.</p> <p>Voor alle andere procedures doen we een beroep op een advocaat en een deurwaarder.</p> <p>Een incassobureau wordt nooit ingeschakeld.</p>
Saint-Josse-Ten-Noode	<p>Een advocaat gespecialiseerd in de invordering van schuldvorderingen.</p>

Sint-Joost-Ten-Node	
Watermael-Boitsfort Watermaal-Bosvoorde	Een advocaat om uitvoerbaarheid te verkrijgen en een deurwaarder voor de eventuele gedwongen tenuitvoerlegging

Tableau / Tabel 3.	Question 3 : Dans quelle mesures les frais liés aux procédures de recouvrement sont-ils facturés aux débiteurs ?
	Vraag 3 : In welke mate worden de kosten van de invorderingsprocedures aangerekend aan de schuldenaars?
CPAS / OCMW	
Berchem-Sainte-Agathe Sint-Agatha-Berchem	Principieel worden de kosten van de invorderingsprocedure niet aangerekend.
Evere	De kosten van de invordering worden niet doorgerekend aan de schuldenaars.
Forest Vorst	De kosten in verband met de invordering van de schuldvorderingen worden niet ten laste gelegd van de schuldenaars van het OCMW. De bevoegde instantie heeft geen toestemming gegeven voor dergelijke afwenteling van de kosten op onze begunstigden.
Ganshoren	Niet veel mogelijkheden om de kosten te factureren aan de begunstigden, gelet op de problemen die we al ondervinden om terug te vorderen wat verschuldigd is. In de procedure rekenen we geen bijkomende kosten aan de schuldenaren dan de hoofdsom, tenzij de rechtbank ons deze toekent. In dat geval proberen we ook deze te recupereren bij de schuldenaren.
Molenbeek-Saint-Jean Sint-Jans-Molenbeek	Zonder wettelijke basis past het OCMW geen factureringssysteem toe voor de administratiekosten verbonden aan de invordering ten laste van de schuldenaars. Het OCMW eist - met uitzondering van de ernstigste fraudegevallen - geen verdragingsrente, aangezien het centrum weet dat het gelet op de sociaaleconomische situatie van de schuldenaars al moeilijk is om "enkel" het kapitaal terug te vorderen. Zoals hierboven verduidelijkt, worden de grootste dossiers, die de aanvraag van uitvoerbaarheid bij de arbeidsrechtbank verantwoorden, na het vonnis aan een gerechtsdeurwaarder bezorgd, die de kosten toepast waarin het koninklijk besluit van 30 november 1976 voorziet (en bijhorende, vrij te bepalen kosten), alsook de "wettelijke" interesten.
Saint-Giles Sint-Gillis	Enkel de kosten voor de betekening en voor de gedwongen tenuitvoerlegging worden gefactureerd aan de schuldenaars
Woluwe-Saint-Lambert Sint-Lambrechts-Woluwe	De procedurekosten worden integraal doorgerekend aan de schuldenaar en dit in alle gevallen. Eigen kosten (kosten van briefwisseling bvb) worden slechts doorgerekend aan morele personen (bedrijven die gebruik maken van art.60-medewerkers) en ingeval van fraude. In dat geval worden ook de wettelijk verschuldigde interesten aangerekend.
Saint-Josse-Ten-Noode Sint-Joost-Ten-Node	De procedurekosten vallen ten laste van de betrokkene.
Watermael-Boitsfort	Hangt af van de beslissing van de rechter, maar in principe ten laste van de partij in gebreke, vaak maar niet altijd de

Watermaal-Bosvoorde	begunstigde.
Tableau / Tabel 4.	Question 4 : Dans quelle mesures les frais liés aux procédures de recouvrement sont-ils facturés aux débiteurs ?
	Vraag 4 : In welke mate worden de kosten van de invorderingsprocedures aangerekend aan de schuldenaars?
CPAS / OCMW	
Berchem-Sainte-Agathe Sint-Agatha-Berchem	Beslissing van het bijzonder comité van de sociale dienst.
Evere	De invorderingsprocedures verlopen conform de wettelijke bepalingen opgenomen in de Organieke Wet op de OCMW's of de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.
Forest Vorst	De invordering van schuldvorderingen wordt momenteel geregeld door de beslissing van 18.02.2014 van het vast bureau.
Ganshoren	Voor alle terugvorderingen baseert ons centrum zich op onze twee wetten: de organieke wet van 8 juli 1976 of de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, waarbij in de beslissing tot terugvordering de wetsartikelen worden vermeld waarop we onze beslissing baseren.
Molenbeek-Saint-Jean Sint-Jans-Molenbeek	De invorderingsprocedure toegepast voor onterecht toegekende bedragen is grotendeels geïnspireerd door de wetteksten die van kracht zijn (wet en KB recht op maatschappelijke integratie, organieke wet OCMW's, handvest van de sociale verzekerde), de daarmee overeenstemmende rechtspraak alsook de beginselen van het bestuursrecht.
Saint-Gilles Sint-Gillis	Op basis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.
Woluwé-Saint-Lambert Sint-Lambrechts-Woluwe	We volgen de wet.
Saint-Josse-Ten-Noode Sint-Joost-Ten-Node	Geen antwoord / pas de réponse.
Watermael-Boitsfort Watermaal-Bosvoorde	We volgen de regels van de organieke wet van 8 juli 1976 en die van het Gerechtelijk Wetboek, in toepassing hiervan vervolgt het OCMW niet als de bedragen in kwestie lager zijn dan de terugvorderingskosten. Hetzelfde geldt voor de procedures die tergend en buiten proportie kunnen lijken ten opzichte van de inzet van het geschil. Het OCMW stelt deze bedragen oninvorderbaar.